

es.O.es

Regionalny Ośrodek Polityki Społecznej w Krakowie

„TRZEŻWYMI BĄDŹCIE” – II Małopolski Konkurs Plastyczny 2001/2002

Małopolski Konkurs Plastyczny „Trzeźwymi Bądźcie” zorganizowany został przez Młodzieżowy Dom Kultury Fort 49 „Krzyszowice” w Krakowie w ramach kampanii „Mogę być... mogę mieć...”. Organizatorem kampanii był Regionalny Ośrodek Polityki Społecznej w Krakowie. Patronat nad kampanią objął Marszałek Województwa Małopolskiego Marek Nawara, natomiast patronat nad Konkursem „Trzeźwymi Bądźcie” objęli: Regionalny Ośrodek Polityki Społecznej, Kuratorium Oświaty w Krakowie oraz Gmina Miasta Krakowa.

Ta artystyczna forma kampanii nie tylko miała za zadanie przybliżyć problemy związane z używaniem i nadużywaniem alkoholu i ich negatywne konsekwencje, ale także poruszyć wyobraźnię osób odpowiedzialnych za przestrzeganie przepisów prawnych w zakresie zakazu sprzedaży alkoholu nieletnim i nietrzeźwym. Ponadto miała być zachętą do tworzenia i wprowadzania nowoczesnych programów kształcących postawy i umiejętności zdrowego i trzeźwego stylu życia.

W konkursie wzięło udział 127 placówek (szkoły podstawowe, gimnazja, szkoły średnie i zawodowe, specjalne ośrodki szkolno-wychowawcze, placówki opiekuńczo-wychowawcze, świetlice socjoterapeutyczne, placówki kulturalno-oświatowe) z terenu całej Małopolski. Nadesłano ok. 870 prac plastycznych.

W ocenie prac podstawowym kryterium była interpretacja tematu, pomysł, wartość merytoryczna a także walory artystyczne i oprawa plastyczna. Ostatecz-

nie jury przyznało 14 nagród i 29 wyróżnień w czterech kategoriach – grupach wiekowych. Placówki, które uzyskały najlepsze wyniki otrzymały Puchar Marszałka Województwa Małopolskiego w czasie imprezy finałowej 28 maja 2002 r. w sali obrad Urzędu Miasta Krakowa. Wyróżnienie uzyskały:

Szkoła Podstawowa nr 18 w Tarnowie
Gimnazjum w Tomicach

Gimnazjum nr 1 w Myślenicach

Ponadto Młodzieżowy Dom Kultury Fort 49 „Krzyszowice” w Krakowie – został uhonorowany Pucharem Marszałka Województwa Małopolskiego za organizację Małopolskiego Konkursu Plastycznego

2 es.O.es

„Trzeźwymi Bądźcie” w ramach kampanii „Mogę być... mogę mieć...”. Organizatorzy są dumni również z faktu, że udało im się zainicjować w różnych regionach małopolski szeroko zakrojoną kampanię profilaktyczną, w której udział wzięło ok. 10 tysięcy młodych mieszkańców Małopolski.

O tym, że jest potrzeba organizowania tego typu konkursów i działań świadczą niektóre wypowiedzi uczestników konkursu:

„Temat konkursu jest bardzo aktualny ze względu na zagrożenia z jakimi dzieci się stykają. Niektórym dzieciom problem ten nie jest też obcy – wychowują się w takich rodzinach. Cieszymy się, że są ludzie, którzy za pomocą konkursów chcą pomóc nam nauczycielom i dzieciom w rozwiązywaniu te-

go ważnego problemu”. / Publiczna SP w Sufczynie.

„Bardzo obrazowe wypowiedzi uczniów w czasie zajęć dowodzą, że problem alkoholizmu istnieje w ich najbliższym otoczeniu. Takie konkursy jak ten są bardzo potrzebne”. / SP nr 133 Kraków

„Konkurs jest świetną formą związaną z profilaktyką uzależnień i wdrażaniem dzieci do życia w trzeźwości oraz skutków jakie niesie picie alkoholu”. / SP nr 2 Lubomierz

„Ten temat i podjęte działania spowodowały refleksję u uczniów i głębsze przemyślenie problemu, który niejednokrotnie jest im znany w środowisku, w którym mieszkają”. / SP w Płokach.

Opracowanie: Renata Chruściel
MDK Fort 49 „Krzesławice”

Wydarzenia

Konferencja w Krakowie „Rozwiązywanie problemów osób starszych – polskie i europejskie systemy wsparcia”

11 czerwca br. w Krakowie, z inicjatywy Regionalnego Ośrodka Polityki Społecznej zorganizowano kolejną konferencję poświęconą Seniorom, ich problemom oraz ciekawym inicjatywom prowadzonym w celu rozwiązywania tych kwestii w Polsce i innych krajach Europy. Konferencję zorganizowaną w ramach Wojewódzkiego Programu Polityki i Pomocy Społecznej wobec Starości na lata 2001–2003 objął honorowym patronatem i uroczystie otworzył Wicemarszałek Województwa Małopolskiego pan Andrzej Sasuła.

Założeniem konferencji była prezentacja europejskich systemów wsparcia dla osób starszych, programów i projektów pomocowych na rzecz Seniorów, realizowanych przez samorządy lokalne i inne podmioty w województwie, Polsce i Europie, wymiana wiedzy i doświadczeń oraz zainicjowanie współpracy, w tym zagranicznej.

Tym razem, dzięki osobistym kontaktom oraz współdziałaniu z Departamentem Promocji i Współpracy Międzynarodowej Urzędu Marszałkowskiego WM oraz Placówką Koordynacyjno-Doradczą Polsko-Niemieckiej Współpracy Socjalnej w Salzgitter, udało nam się zaprosić do udziału w Konferencji gości ze Słowacji, Holandii i Niemiec. Pani Mária Filipová, Dyrektor Referatu Zdrowia i Spraw Socjalnych Urzędu Miasta Bańska Bystrzyca, podzieliła się z uczestnikami doświadczeniami słowackimi w zakresie systemu ubezpie-

czeń społecznych ludzi starszych w Republice Słowacji oraz serwisu usług socjalnych dla seniorów prowadzonych przez Bańską Bystrzycę. Goście z Turynii – Ulrike Reddmann i Sabine Spittel reprezentujące Związek Socjalny Arbeiterwohlfahrt (AWO) przedstawiły zasady funkcjonowania pomocy społecznej dla seniorów w ich regionie. Natomiast przedstawiciel holenderskiego Regionu Północna Brabancja przedstawił założenia Programu ALIVE. W ramach Komitetu B, Stowarzyszenia Regionów Europy – ARE (którego członkiem jest również Małopolska) regiony europejskie zainicjowały sieć ALIVE – „Europejskie wyzwanie wobec starzenia się”. W sieci tej politycy regionalni, ludzie w starszym wieku i ich organizacje, instytucje naukowe oraz pracownicy sektora pomocy społecznej współpracują ze sobą nad monitorowaniem tendencji demograficznych w celu planowania odpowiedniej polityki społecznej i realizowania konkretnych projektów. Północna Brabancja pełni rolę koordynatora Programu.

Ciekawą, obecnie realizowaną w Polsce inicjatywę przedstawił profesor Zbigniew Woźniak z Poznania. Z inicjatywy WRZOS (Wspólnota Robotnicza Związków Organizacji Socjalnych, Warszawa), w ramach Phare – Acces 1999 realizowany jest program wypracowania założeń polityki społecznej na rzecz osób szczególnie zagrożonych

4 es.O.es

wykluczeniem społecznym – niepełnosprawnych, bezdomnych i starszych. W tym celu powołano trzy zespoły robocze przedstawicieli różnych profesji (w tym pomocy społecznej), z terenu całej Polski. Szefem zespołu pracującego nad sytuacją ludzi starszych w Polsce jest wspomniany profesor Woźniak. Obecnie wypracowane postulaty i przygotowane analizy eksperckie prezentowane są na szerszym forum – konferencjach, seminariach oraz władzom lokalnym i państwowym.

Myślę, że to spotkanie było dobrą okazją do posłuchania „jak to robią gdzie

indziej” oraz szansą nawiązania nowych kontaktów. Po zakończeniu spotkania uczestnicy konferencji i prelegenci wymieniali między sobą adresy kontaktowe rozmawiając o możliwościach przyszłej współpracy. Ponadto, kontynuując rozmowy podjęte w czasie pobytu gości zagranicznych w Polsce, dnia 08.08.2002 gościliśmy w ROPS Pana Noël Deryckere przedstawiciela Północnej Brabancji koordynującego projekt ALIVE. Przedmiotem spotkania było rozważenie możliwości przystąpienia Małopolski do Programu. Obecnie pozostając w kontakcie oczekujemy na dalsze ustalenia.

Wydarzenia

od lewej: M. Szlązak – ROPS, M. Filipova – Słowacja, Sabine Spittel – Niemcy (AWO Turyngia), Heiz Pascher– Placówka Koordynacyjno – Doradczą Polsko – Niemieckiej Współpracy Socjalnej, Jadwiga Pauli – ROPS, Paul Diemel – Holandia (Płn. Brabancja)

1 października Międzynarodowym Dniem Seniora

14 grudnia 1990 roku rezolucją nr 45/106 Zgromadzenie Ogólne ONZ zdecydowało o ustanowieniu dnia 1 października Międzynarodowym Dniem Osób Starszych (*International Day of Older Persons*).

W dobie współczesnej jesteśmy świadkami największych przemian w strukturze demograficznej. Zmniejsza się liczba urodzeń, jednocześnie sukcesy medycyny w opanowywaniu wielu groźnych chorób wydłużają trwanie naszego życia, czego konsekwencją jest zwiększanie się udziału w strukturze społeczeństw starszych grup wiekowych. Dane liczbowe i prognozy demograficzne pokazały jak trudne problemy stoją przed polityką społeczną, a w jej ramach głównie przed pomocą dla ludzi starych.

Zagadnienia związane ze zjawiskiem starzenia się społeczeństw i sytuacją ludzi starszych po raz pierwszy stały się przedmiotem obrad ONZ na *Pierwszym Światowym Zgromadzeniu na temat Starzenia się Społeczeństw*, które odbyło się 1982 roku w Wiedniu. W trakcie obrad przedmiotem dyskusji stał się fakt braku w wielu państwach opracowanych programów, uwzględniających potrzeby szybko rosnącej populacji ludzi starszych. Stwierdzono konieczność zapewnienia starszym osobom uczestnictwa w życiu społecznym i rodzinnym, samorealizacji i odpowiedniego poziomu życia.

Powyższe postulaty ogłoszono w *Międzynarodowym Planie Działania w Kwestii Starzenia się Społeczeństw* opracowanym przez przedstawicieli 250 organizacji i 121 narodów.

Plan ten stał się pierwszym międzynarodowym dokumentem określającym

kierunki działania w przygotowywaniu programów dotyczących kwestii starzenia się społeczeństw. Podstawowe proponowane priorytetowe zalecenia Planu określono następująco:

1. *Podstawowym celem rozwoju jest ciągła poprawa poziomu życia całej ludności na bazie pełnego uczestnictwa w procesie rozwoju i sprawiedliwego udziału korzyści z niego płynących;*
2. *Proces wzrostu rozwoju musi zawsze promować ludzką godność. Każda jednostka, powinna brać aktywny udział w społeczeństwie w zależności od swoich możliwości;*
3. *Zmiany w strukturze wiekowej populacji wpływają w znaczącym stopniu na wzrost gospodarczy, rynek pracy, rodzaj konsumpcji, popyt na dobra i usługi;*
4. *Osoby starsze powinny być brane pod uwagę jako wartościowe narodowe „bogactwo”, wnoszące cenny wkład w życie społeczne;*
5. *Integracja społeczeństwa pod względem wieku powinna pozostać celem rozwoju społeczno-ekonomicznego.*

Tematykę starzenia się społeczeństw Zgromadzenie Ogólne ONZ podjęło ponownie w 1991 roku, przyjmując *Zasady Działania Na Rzecz Osób Starszych*. Uczestnicy Zgromadzenia pragnęli zachęcić rządy do korzystania z wszelkich możliwości włączenia powyższych zasad do ogólnokrajowych programów.

Opracowane „Zasady” dotyczyły takich dziedzin egzystencji osób starszych jak *niezależność, uczestnictwo, opieka, samorealizacja, godność*.

Niezależność

1. Osoby starsze powinny mieć dostęp do odpowiednich zasobów żywności i wody, schronienia, odzieży i opieki lekarskiej poprzez zabezpieczenie dochodów, wsparcie ze strony rodziny i społeczności oraz formy samopomocy;
2. Osoby starsze powinny mieć możliwość znalezienia zatrudnienia lub innych form zarobkowania;
3. Osoby starsze powinny mieć możliwość uczestnictwa w decydowaniu o terminie tempie rezygnacji z pracy;
4. Osoby starsze powinny mieć możliwość korzystania z właściwych programów edukacyjnych i szkoleniowych;
5. Osoby starsze powinny mieć możliwość życia w warunkach, które zapewniają bezpieczeństwo i które można dostosować do indywidualnych preferencji i zmiennego poziomu psychofizycznej sprawności;
6. Osoby starsze powinny mieć możliwość zamieszkiwania w domu tak długo jak to jest możliwe.

Uczestnictwo

1. Osoby starsze powinny utrzymywać więzi ze społeczeństwem, brać aktywny udział w formułowaniu i realizacji programów mających bezpośredni wpływ na ich warunki bytowe, a także powinny dzielić się swoją wiedzą i doświadczeniem z młodszymi pokoleniami;
2. Osoby starsze powinny mieć możliwość poszukiwania i korzystania z form służby na rzecz swoich społeczności oraz możliwość pracy jako wolontariusze na stanowiskach zgodnych ich zainteresowaniami i możliwościami;
3. Osoby starsze powinny mieć możliwość zakładania ruchów lub stowarzyszeń osób starszych.

Opieka

1. Osobom starszym należy się opieka ze strony rodzin i społeczności oraz ochrona zgodna z systemem kulturowych wartości poszczególnych narodów;
2. Osoby starsze powinny mieć dostęp do opieki medycznej służącej utrzymaniu lub odzyskaniu optymalnego poziomu fizycznej, umysłowej i emocjonalnej aktywności jak również zapobieganiu chorobom lub opóźnieniu ich nadejścia;
3. Osoby starsze powinny mieć dostęp do usług socjalnych i prawnych dla wzmocnienia swojej autonomiczności, ochrony, opieki;
4. Osoby starsze powinny mieć możliwość korzystania z właściwych form opieki instytucjonalnej zapewniającej ochronę, rehabilitację oraz społeczną i umysłową aktywizację w humanitarnym i bezpiecznym środowisku;
5. Osoby starsze powinny mieć możliwość korzystania z praw człowieka i podstawowych swobód w trakcie przebywania w instytucjach zapewniających schronienie, opiekę lub pomoc medyczną, włączając w to pełne poszanowanie ich godności, przekonań, potrzeb i prywatności, a także prawa do decydowania o formie opieki i i jakości życia.

Samorealizacja

1. Osoby starsze powinny mieć warunki, by w pełni rozwijać swój potencjał;
2. Osoby starsze powinny mieć dostęp do edukacyjnych, kulturalnych, duchowych i rekreacyjnych zasobów społeczeństw.

Godność

1. Osoby starsze powinny mieć możliwość życia godnego, bezpiecznego i wolnego od wyzysku oraz fizycznej i psychicznej przemocy;

2. Osoby starsze powinny być traktowane godnie niezależnie od wieku, płci, rasowego lub etnicznego pochodzenia, ułomności lub innej cechy i powinny być szanowane bez względu na ich ekonomiczną przydatność.

Kolejnym krokiem międzynarodowych działań na rzecz osób starszych było ogłoszenie roku 1999 *Międzynarodowym Rokiem Seniorów*, a obchodzonego pod hasłem *Ku społeczeństwu dla ludzi w każdym wieku*.

Dokumenty Zgromadzenia Ogólnego ONZ nie są jedynymi zawierającymi postulaty działań na rzecz ludzi starszych. Zasady działania ONZ na rzecz ludzi starych uwzględniają priorytety zalecane przez Światową Organizację Pracy (ILO), Światową Organizację Zdrowia (WHO) i inne agendy ONZ.

Problematyka starości jest także przedmiotem dyskusji we Wspólnocie Europejskiej. Cele polityki społecznej wobec starości i ludzi starych zawarte są w licznych dokumentach UE, jak przykładowo Deklaracja Zasad Rady Unii Europejskiej oraz Ministrów ds. Społecznych z okazji Europejskiego Roku Seniorów i Solidarności Międzypokoleniowej (1993); Komunikat Komisji Europejskiej: *Do Europy dla ludzi w każdym wieku – promując dobrobyt i solidarność międzypokoleniową* (1999); Raporty Komisji Europejskiej: *Ochrona społeczna w Europie* (1999), *Sytuacja Socjalna w Unii Europejskiej* (2000); *Konsekwencje starzenia się dla rynku pracy* (2000); Komunikat Komisji

Europejskiej dla statutowych instytucji wspólnotowych: *Przyszłość opieki zdrowotnej i opieki nad osobami starszymi: gwarantowanie dostępu, jakości i finansowej wykonalności*. (XII. 2001).

W grudniu 2001 r. podjęto decyzję o zwołaniu *Drugiego Światowego Zgromadzenia na Temat Starzenia się Społeczeństw* (8–12 kwiecień 2002 r.), przypadającego w dwudziestą rocznicę spotkania w Wiedniu. Planem kolejnego Zgromadzenia było dokonanie przeglądu realizacji postulatów wiedeńskiego szczytu i wypracowanie Strategii Działania. Strategii, będącej rozwinięciem Planu z 1982 roku i uwzględniającej społeczne, kulturowe, demograficzne i ekonomiczne realia XXI wieku oraz wskazującej kierunki działań związane ze zmianami demograficznymi zachodzącymi w społeczeństwach.

W przeddzień kolejnego Międzynarodowego Dnia Seniora pozostaje nam życzyć wszystkim osobom starszym, oraz innym grupom społecznym dotkniętym zjawiskiem społecznej marginalizacji, praktycznej realizacji dotyczących ich wypracowanych przez liczne, międzynarodowe gremia postulatów.

Opracowanie: Małgorzata Szlązak
ROPS

na podstawie danych:

1. Ośrodek Informacji ONZ w Warszawie (www.unic.un.org.pl/ageing)
2. *Aktualne rozwiązania prawne na rzecz polityki społecznej wobec starości i ludzi starych* (ekspertyza WRZOS, Warszawa)

Dotacje dla organizacji pozarządowych 2002

Lista organizacji pozarządowych, które w 2002 r. otrzymały dotację z budżetu województwa na realizację zadań z zakresu pomocy społecznej

Zadania ujęte w Wojewódzkim Programie Polityki Prorodzinnej, Przeciwdziałania Narkomanii, Profilaktyki i Rozwiązywania Problemów Alkoholowych na rok 2000–2003					
Lp.	Nr wniosku	Nazwa organizacji	Tytuł Projektu cele – zadania projektu	Przyznane dofinansowanie	Przeznaczenie dotacji
1.	2	Caritas Diecezji Kieleckiej	<p><i>Zdrowa rodzina – to zdrowe serce demokracji lokalnej</i></p> <ul style="list-style-type: none"> – edukacja w zakresie umiejętnego spędzania czasu wolnego przez rodzinę – zagospodarowanie czasu wolnego dzieci i młodzieży – integracja dzieci z rodzin zdrowych społecznie z dziećmi z rodzin dysfunkcyjnych – podniesienie rangi i ważności rodziny 	6 000	koszty wynajmu autokaru zakup posiłków dla dzieci
2.	56	ARKA Poradnia Specjalistyczna, Telefon Zaufania 987 Zarząd Główny w Tarnowie	<p><i>Warsztaty „Szkoła dla rodziców i wychowawców”</i></p> <ul style="list-style-type: none"> – rozwijanie praktycznych umiejętności wychowawczych w relacji: rodzic–nauczyciel–uczeń – dostarczanie rodzicom wiedzy psychologiczno-pedagogicznej o prawach rozwojowych dziecka i wdrażaniu go do obowiązków w rodzinie, szkole i społeczności lokalnej 	3 000	wynagrodzenie specjalistów (umowy-zlecenia) zakup materiałów szkoleniowych
3.	80	Towarzystwo Przyjaciół Dzieci Oddział w Proszowicach	<p><i>Rodzina zdrowa społecznie</i></p> <ul style="list-style-type: none"> – poprawa funkcjonowania rodzin dysfunkcyjnych poprzez organizację spotkań matek i dzieci (warsztaty prowadzone przez specjalistów: pedagog, edukator i doradca metodyczny) – organizacja czasu wolnego dla matek i dzieci z rodzin dysfunkcyjnych – organizacja wspólnych zajęć z gospodarstwa domowego – nauka włączania dzieci w prace domowe 	7 000	wynagrodzenie specjalistów (umowy-zlecenia) koszty organizacji wycieczki

Wydarzenia

10
es.O.es

Lp.	Nr wniosku	Nazwa organizacji	Tytuł Projektu cele – zadania projektu	Przyznane dofinansowanie	Przeznaczenie dotacji
4.	41	Towarzystwo Przyjaciół Dzieci Małopolski Oddział Wojewódzki w Krakowie	<p><i>Promowanie rodzinnych form opieki zastępczej w środowisku lokalnym w oparciu o przyjęte standardy</i></p> <ul style="list-style-type: none"> - wyszkolenie kadry specjalistów zajmujących się nowymi formami opieki nad dzieckiem i rodziną w środowisku lokalnym - polepszenie jakości opieki nad rodziną będącą w kryzysie - ochrona interesów dziecka - zmniejszenie liczby dzieci umieszczanych w instytucjonalnych formach opieki zastępczej - wypracowanie standardów usług profilaktyczno-opiekuńczych w ramach lokalnego systemu pomocy dziecku i rodzinie - wdrożenie wypracowanych standardów przez przeszkolonych organizatorów i moderatorów 	8 000	wynagrodzenie trenerów realizujących program (umowy-zlecenia) zakup materiałów dydaktycznych
5.	28	Stowarzyszenie Rodzin Adopcyjnych i Zastępczych „Pro Familia” w Krakowie	<p><i>Wczasy terapeutyczno-wychowawcze dla Rodzinnych Domów Dziecka</i></p> <ul style="list-style-type: none"> - regeneracja sił fizycznych i psychicznych rodziców pracujących w rodzinnych domach dziecka - podniesienie umiejętności wychowawczych rodziców - wymiana doświadczeń i integracja środowisk - profilaktyka zagrożeń społecznych 	14 000	wyżywienie uczestników wczasów terapeutycznych
6.	62	Stowarzyszenie Rodzin Katolickich Diecezji Tarnowskiej w Tarnowie	<p><i>Happening profilaktyczny z listem dziecka do rodzica i sprzedawcy</i></p> <ul style="list-style-type: none"> - zapobieganie patologiom społecznym - pokazanie perspektyw zdrowego sposobu życia i satysfakcji bez spożywania alkoholu - wspieranie środowisk trzeźwościowych 	2 000	zakup pomocy dydaktycznych koszty wynajmu zespołu muzycznego druk ulotek i plakatów

7.	72	Stowarzyszenie MONAR w Krakowie	<p><i>Program pracy „Party-Workerów”</i></p> <ul style="list-style-type: none"> – zapobieganie używaniu narkotyków przez młodzież poprzez dotarcie do dyskotek, pubów, klubów itp. – miejsc wcześniej zidentyfikowanych jako te, w których młodzież może łatwo dostać narkotyki i podejmowanie tam działań edukacyjnych, informacyjnych (z zakresu serwisów medycznych, socjalnych i terapeutycznych) oraz działań z zakresu profilaktyki HIV/AIDS jak również działań interwencyjnych (udzielanie pomocy w sytuacjach kryzysowych i w przypadkach przedawkowania narkotyków) 	6 000	wynagrodzenie party-workerów (umowy-zlecenia)
<p><i>Zadania ujęte w Wojewódzkim Programie Poprawy Warunków Życia Społecznego i Zawodowego Osób Niepełnosprawnych na lata 2001–2005</i></p>					
8.	24	Fundacja Sztuki Osób Niepełnosprawnych w Krakowie	<p><i>Promocja twórczości osób niepełnosprawnych</i></p> <ul style="list-style-type: none"> – organizacja konkursu plastycznego – aktywizacja artystyczna środowiska osób niepełnosprawnych – terapia osób niepełnosprawnych poprzez sztukę – poszerzenie bazy danych o niepełnosprawnych artystach 	1 500	wydawnictwo pokonkursowe zakup nagród dla uczestników konkursu
9.	47	Polski Związek Niewidomych Okręg Małopolski w Krakowie*	<p><i>Organizacja i przeprowadzenie imprez rekreacyjnych wspierających aktywność życiową inwalidów wzroku</i></p> <ul style="list-style-type: none"> – aktywizacja ruchowa środowiska osób niepełnosprawnych – organizacja czasu wolnego osób niewidomych – umożliwienie wymiany doświadczeń i zawiązania nowych znajomości wśród osób niewidomych 	500	koszty wynajmu autokaru zatrudnienie przewodnika (umowa-zlecenie)
10.	37	Fundacja im. Brata Alberta Zarząd Rejonowy w Chrzanowie	<p><i>Wystawa Prac „Twój brat niepełnosprawny”</i></p> <ul style="list-style-type: none"> – promocja twórczości niepełnosprawnych twórców – nadanie rangi wydarzenia kulturalnego wystawie prac osób niepełnosprawnych – rehabilitacja osób niepełnosprawnych poprzez sztukę 	2 500	druk katalogów i zaproszeń zakup materiałów plastycznych i materiałów niezbędnych do przygotowania wystawy (np. ramy)

Wydarzenia

Lp.	Nr wniosku	Nazwa organizacji	Tytuł Projektu cele – zadania projektu	Przyznane dofinansowanie	Przeznaczenie dotacji
11.	49	Polski Związek Niewidomych Okręg Małopolski w Krakowie	<p><i>Promocja modelu rodziny zdrowej społecznie poprzez prowadzenie zajęć grupowych dla dzieci niewidomych, słabo widzących w wieku od 0 do 6 lat z zakresu „Wczesna diagnoza”</i></p> <ul style="list-style-type: none"> – wczesne zdiagnozowanie dzieci z poważnymi wadami wzroku – „wytyczenie” ścieżki właściwej rehabilitacji – prowadzenie zajęć mających na celu nauczenie właściwego wykorzystywania resztek wzroku – usprawnienie motoryki rąk, narządów artykulacyjnych 	2 000	wynagrodzenia specjalistów (umowy-zlecenia)
12.	26	Fundacja Sztuki Osób Niepełnosprawnych w Krakowie	<p><i>Galeria sztuki osób niepełnosprawnych</i></p> <ul style="list-style-type: none"> – promocja twórczości plastycznej osób niepełnosprawnych poprzez organizację stałych wystaw indywidualnych i zbiorowych 	2 500	koszty utrzymania galerii – czynsz
13.	18	Fundacja ARKA w Krakowie	<p><i>Promocja twórczości osób niepełnosprawnych</i></p> <ul style="list-style-type: none"> – promocja twórczości osób niepełnosprawnych poprzez organizację i prowadzenie warsztatów rękodzieła artystycznego – stworzenie możliwości osobom z upośledzeniem umysłowym zdobycia nowych umiejętności plastycznych – integracja środowiska osób niepełnosprawnych 	1 600	zakup materiałów do warsztatów malarskich

14.	70	Stowarzyszenie pn. „Regionalne Centrum Rozwoju i Integracji Powiatu Brzeskiego” w Borzęcinie	<p>„Poza barierami” – konkurs twórczości osób niepełnosprawnych</p> <ul style="list-style-type: none"> – aktywizacja środowiska artystycznego osób niepełnosprawnych na płaszczyźnie malarstwa, grafiki, rysunku i rzeźby poprzez tworzenie motywacji w formie konkursu – konfrontacja i szansa oceny własnej twórczości i możliwości artystycznych – wyłonienie osób obdarzonych talentem artystycznym, którym będzie udzielane wsparcie w formie mecenatu i stworzenia warunków rozwoju artystycznego 	2 500	druk wydawnictwa pokonkursowego, nagrody rzeczowe dla uczestników konkursu
15.	14	GAUDIUM ET SPES Stowarzyszenie Pomocy Socjalnej w Krakowie*	<p>Krakowskie Spotkania Artystyczne GAUDIUM</p> <ul style="list-style-type: none"> – umożliwienie prezentacji dorobku artystycznego osób niepełnosprawnych – promocja twórczości osób niepełnosprawnych – wzbogacenie oferty kulturalnej dla osób niepełnosprawnych 	500	zakup nagród dla uczestników Spotkań
16.	60	Krakowska Fundacja Hamlet w Krakowie	<p>Promocja twórczości plastycznej osób niepełnosprawnych psychicznie w ramach działalności galerii „Sienna 5”</p> <ul style="list-style-type: none"> – promocja twórczości plastycznej osób niepełnosprawnych poprzez organizację stałych wystaw indywidualnych i zbiorowych – prezentacja malarstwa oraz sztuki użytkowej niepełnosprawnych twórców 	2 000	koszty organizacji konkursu plastycznego dla osób wystawiających prace w Galerii (zakup nagród, druk folderu)
17.	44	Fundacja Hipoterapia na Rzecz Dzieci Niepełnosprawnych w Krakowie	<p>Piknik integracyjny</p> <ul style="list-style-type: none"> – integracja dzieci niepełnosprawnych ze środowiskiem lokalnym – zapewnienie aktywnego wypoczynku rodziców i dzieci niepełnosprawnych wzbogaconego o przeżycia związane z kontaktem z końmi oraz o emocje sportowe 	3 000	wynagrodzenia osób realizujących projekt (umowy-zlecenia) koszty wypożyczenia estrady i sprzętu nagłaśniającego

Wydarzenia

Lp.	Nr wniosku	Nazwa organizacji	Tytuł Projektu cele – zadania projektu	Przyznane dofinansowanie	Przeznaczenie dotacji
18.	58	Stowarzyszenie na Rzecz Dzieci, Młodzieży oraz Osób Niepełnosprawnych „Źródełko” w Ropie	<p><i>Pomoc rodzinie z małym dzieckiem o zaburzonym rozwoju</i></p> <ul style="list-style-type: none"> - prowadzenie specjalistycznych wizyt domowych, których celem jest terapia psychologiczna, terapia mowy, rehabilitacja ruchowa, konsultacja przebiegu terapii - zwiększenie kompetencji rodziców we wspomaganie rozwoju dziecka niepełnosprawnego - stworzenie rodzinie z dzieckiem niepełnosprawnym możliwości odpoczynku i pomocy w rehabilitacji dziecka 	4 000	wynagrodzenia specjalistów (umowy-zlecenia)
19.	45	Fundacja na Rzecz Dzieci ze Środowisk Zagrożonych „Plus” w Krakowie	<p><i>Wsparcie rodziny wieloproblemowej z wykorzystaniem metody Wideo treningu Komunikacji</i></p> <ol style="list-style-type: none"> 1. warsztaty dla pracowników socjalnych i rodziców dzieci niepełnosprawnych, 2. rekrutacja i szkolenie zespołu wczesnej pomocy rodzinie z małym dzieckiem o zaburzonym rozwoju <ul style="list-style-type: none"> - podniesie kompetencji zawodowych pracowników socjalnych oraz Zespołu Wczesnej Pomocy Rodzinie - podniesie kompetencji wychowawczych rodziców dzieci niepełnosprawnych - stworzenie rodzinie z dzieckiem niepełnosprawnym możliwości odpoczynku i pomocy w rehabilitacji dziecka - prowadzenie specjalistycznych wizyt domowych, który celem jest terapia psychologiczna, terapia mowy, rehabilitacja ruchowa, konsultacja przebiegu terapii 	15 800	wynagrodzenia specjalistów (umowy-zlecenia) koszty przygotowania materiałów szkoleniowych

20.	43	Stowarzyszenie „Scena Moliere” Krakowskie Centrum Współpracy Teatralnej z Zagranicą w Krakowie	<p><i>Produkcja spektaklu „Pchła Szachrajka”. Dyskusja panelowa na temat – Integracja dzieci i młodzieży niepełnosprawnej poprzez sztukę teatralną</i></p> <ul style="list-style-type: none"> – promocja twórczości teatralnej dzieci niepełnosprawnych – integracja dzieci niepełnosprawnych z pełnosprawnymi rówieśnikami – umożliwienie osobom niepełnosprawnym prezentacji własnej twórczości oraz umożliwienie poznania nowych technik wyrazu artystycznego – zmiana postaw społecznych wobec osób niepełnosprawnych 	3 000	wynagrodzenia artystów oraz osób realizujących projekt (umowy-zlecenia) koszty oprawy sceniczno-muzycznej koszty druku plakatów, zaproszeń, ulotek
21.	36	Fundacja Domu Pomocy Społecznej dla Dorosłych im. Adama Chmielowskiego w Łyszkowicach	<p><i>Impreza Integracyjna z okazji obchodów 50-lecia Domu</i></p> <ul style="list-style-type: none"> – integracja mieszkańców dps ze środowiskiem lokalnym – promocja aktywności osób niepełnosprawnych w środowisku lokalnym – organizacja czasu wolnego osób niepełnosprawnych 	1 100	zakup materiałów do konkursów i gier, zakup upominków dla uczestników spotkania
Zadania ujęte w Wojewódzkim Programie Polityki i Pomocy Społecznej wobec Starości na lata 2001–2003					
22.	53	Polski Związek Emerytów, Rencistów i Inwalidów Zarząd Rejonowy w Zakopanem	<p><i>Starsi i niepełnosprawni, ale aktywni i pogodni mieszkańcy Powiatu Tatrzańskiego</i></p> <ul style="list-style-type: none"> – aktywizacja środowiska seniorów poprzez organizację pracy w grupach wokalo-instrumentalnej oraz rękodzielniczej – organizacja powiatowego dnia seniora 	2 500	wynagrodzenie instruktorów (umowy-zlecenia) wynajem sali, zakup materiałów do zajęć warsztatowych, koszty transportu, koszty druku zaproszeń, ulotek, plakatów
23.	25	Fundacja Sztuki Osób Niepełnosprawnych w Krakowie	<p><i>Twórcza jesień życia</i></p> <ul style="list-style-type: none"> – rozwijanie zainteresowań twórczych wśród ludzi starszych – prezentacja twórczości artystycznej osób starszych poprzez organizację konkursu literackiego 	4 000	wydanie książki pokonkursowej zakup materiałów malarskich zakup artykułów spożywczych przygotowanie wystawy plastycznej, wernisażu i katalogu

Wydarzenia

Lp.	Nr wniosku	Nazwa organizacji	Tytuł Projektu cele – zadania projektu	Przyznane dofinansowanie	Przeznaczenie dotacji
24.	4	Polski Związek Emerytów, Rencistów i Inwalidów Zarząd Rejonowy w Krakowie-Nowej Hucie	<i>VII Przegląd Amatorskich Zespołów Artystycznych</i> – aktywizacja środowiska seniorów poprzez tworzenie nowych zespołów wokalnych i kabaretowych – pobudzanie inicjatyw twórczości amatorskiej osób starszych	2 500	wynajem sali wynajem środka transportu koszty druku zaproszeń, programów, afiszy
25.	3	Polski Związek Emerytów, Rencistów i Inwalidów Zarząd Rejonowy w Proszowicach	<i>Pogodna jesień seniorów 2002r.</i> – aktywizacja środowiska seniorów poprzez umożliwienie skorzystania z dostępnej oferty kulturalnej (teatr, kino, muzeum) – profilaktyka zdrowotna seniorów	3 000	bilety wstępu do kina, teatru, muzeum
26.	65	Stowarzyszenie Dzieci Wojny Oddział Krakowski	<i>Jesiennie Bieszczady Przyjazne Seniorom</i> – organizacja czasu wolnego osób starszych – aktywizacja seniorów do wzajemnej pomocy i wsparcia	3 000	wynajem autokaru zakwaterowanie i wyżywienie uczestników

* projekty pozytywnie zaopiniowane przez zespół opiniujący, które również otrzymały dotację z Małopolskiego Urzędu Wojewódzkiego

Wnioski odrzucone z powodu niskiej punktacji (poniżej 12 pkt.)

Lp.	Nazwa organizacji	Tytuł projektu	Dlaczego
1.	Fundacja Pomocy Rodzinie im. Św. Królowej Jadwigi, Kraków	„I TY POTRAFISZ” zajęcia arteterapeutyczne dla seniorów	Projekt zbyt lokalny – mało prawdopodobny udział osób spoza miasta Krakowa.
2.	Stowarzyszenie Rodzin Adopcyjnych „Pro Familia”, Kraków	Szkolenie Kadry Organizatorów Zastępczego Środowiska Rodzinnego (ze szczególnym uwzględnieniem szkolenia kandydatów do pełnienia funkcji pogotowia rodzinnego i rodzinnego domu dziecka)	Projekt jedynie w części odpowiada zadaniom określonym w kryteriach oceny; obejmuje tylko szkolenia kadry opieki zastępczej.
3.	Fundacja Pomocy Rodzinie im. Św. Królowej Jadwigi, Kraków	„Zdrowa Rodzina”	Projekt jedynie w części odpowiada zadaniom określonym w kryteriach oceny; plan działania niezgodny z preliminarem.
4.	Polski Związek Niewidomych Okręg Małopolski, Kraków	„Organizacja i przeprowadzenie wycieczki rekreacyjnej do Zakopanego wspierającej aktywność życiową inwalidów wzroku”	Proponowane działania mało innowacyjne, mały wkład własny organizatora w kosztach ogólnych projektu.

Wydarzenia

Wnioski odrzucone z powodów formalnych (nie oceniane)

Lp.	Nazwa organizacji	Tytuł projektu	Powód odrzucenia
1.	Caritas Diecezji Kieleckiej, Proszowice	Informator pomocy społecznej „Pomocna Dłoń”	Projekt niezgodny z zadaniami.
2.	Fundacja im. Brata Alberta w Krakowie Świetlica Terapeutyczna w Trzebini	Tworzenie miejsc odciążeniowych dla dzieci niepełnosprawnych z rodzin dysfunkcyjnych.	Projekt zbyt lokalny.
3.	Regionalne Stowarzyszenie Diabetyków z siedzibą w Chrzanowie	„Wspólne działanie – jak żyć z cukrzycą”	Projekt niezgodny z zadaniami.
4.	Fundacja Na Rzecz Dzieci Niewidomych i Niedowidzących w Krakowie	10-cio miesięczne kształcenie dla osób z dysfunkcją wzroku w zakresie TELEMAR-KETINGU: przyjmowanie zleceń telefonicznych i zamówień na zakup towarów oraz usług, informacje telefoniczne, badania tele-ankietowe.	Projekt niezgodny z zadaniami.
5.	Świetlica dla Dzieci im. Jana Pawła II Wadowice	Długofalowy (od 1993r.) i ponadpowiatowy program z przyswajaniem nowoczesnych metod pracy z rodzinami wieloprotblemowymi w celu zwiększenia umiejętności wychowawczych rodzin, promowanie modelu rodziny zdrowej społecznie, wspieranie środowisk trzeźwościowych.	Brak wymaganych załączników, oferta sporządzona wadliwie.
6.	Polskie Stowarzyszenie Na Rzecz Osób z Upośledzeniem Umysłowym Koło w Nowym Targu, Ośrodek Rehabilitacyjno-Edukacyjno-Wychowawczy	Prowadzenie Dziennego Centrum Aktywności.	Projekt niezgodny z zadaniami, brak wymaganych załączników.
7.	Polskie Stowarzyszenie Na Rzecz Osób z Upośledzeniem Umysłowym Koło w Nowym Targu	Prowadzenie Punktu Wczesnej Interwencji.	Oferta sporządzona wadliwie – kosztorys niezgodny z zasadami (zakupy inwestycyjne, remont)
8.	Stowarzyszenie Rodziców i Przyjaciół Osób Niepełnosprawnych w Jerzmanowicach	Zajęcia rehabilitacyjno-terapeutyczne z osobami niepełnosprawnymi w ŚDS – Ognisku terapeutycznym – Jerzmanowice 198	Projekt niezgodny z zadaniami.
9.	Fundacja Polska ARKA, Tarnów	Program Profilaktyczno-Wychowawczy „Jesteśmy z Tobą – praca z dziećmi ulicy”	Projekt niezgodny z zadaniami.

10.	Polskie Stowarzyszenie Na Rzecz Osób z Upośledzeniem Umysłowym Koło w Szczawnicy	Prowadzenie Ośrodka Terapii Zajęciowej jako forma wsparcia osób upośledzonych umysłowo i wielorako niepełnosprawnych we własnym środowisku.	Projekt niezgodny z zadaniami.
11.	Światowy Związek Żołnierzy AK w Zakopanem	Pomoc najuboższym, niepełnosprawnym Kombatantom ŚZZAK; pokrycie kosztów utrzymania biura.	Projekt niezgodny z zadaniami, oferta sporządzona wadliwie – brak kosztorysu, brak wymaganych załączników.
12.	Tarnowskie Zrzeszenie Sportowe START	Integracyjne Zawody Pływanie.	Brak wymaganych załączników.
13.	Stowarzyszenie Rodziców na Rzecz Dzieci Niepełnosprawnych „OLIMP”, Brzeszcze	Brak tytułu – warsztaty terapeutyczne „Baw się razem z nami”, „Ruch rozwijający Weroniki Sherborne”, grupowe zajęcia rehabilitacyjne na sali i basenie, wyposażenie sali terapii zajęciowej i placu zabaw.	Projekt niezgodny z zadaniami – program dotyczy jedynie jednej gminy.
14.	Chrzanowskie Stowarzyszenie Abstynentów „Klub Powściągliwych” w Chrzanowie	Powiatowy Ośrodek – Centrum Kryzysowe	Brak wymaganych załączników.
15.	Chrzanowskie Stowarzyszenie Abstynentów „Klub Powściągliwych” w Chrzanowie	Chrzanowskie Dni Trzeźwości (powiatowe).	Brak wymaganych załączników.
16.	Szkoła Podstawowa w Lubaszowej	Letni Wypoczynek dla Dzieci Wiejskich.	Projekt niezgodny z zadaniami, program zbyt lokalny – gminny, brak wymaganych załączników.
17.	Oświęcimskie Centrum Kultury	Uniwersytet Trzeciego Wieku	Komunalna instytucja kultury.
18.	Stowarzyszenie Pomocy Osobom Niepełnosprawnym i ich Rodzinom „Kruszynki” w Skawinie	Obóz Rehabilitacyjno-Wypoczynkowy Młodzieży Niepełnosprawnej.	Projekt zbyt lokalny.
19.	Stowarzyszenie Wspierania Rodziny i Społeczności Wiejskiej ZACHARIASZ, Wola Zachariaszowska gm. Zielonki	Świetlica Socjoterapeutyczna.	Projekt niezgodny z zadaniami, dotyczy całorocznej działalności świetlicy, program bardzo lokalny – gminny.
20.	Stowarzyszenie Pomocy Osobom Niepełnosprawnym „Muminki”, Trzebinia	Świetlica MUMINKI – przyjaznym miejscem integracji i rehabilitacji.	Projekt niezgodny z zadaniami.
21.	Tarnowskie Stowarzyszenie na Rzecz Dzieci Autystycznych, Tarnów	„Diagnoza i terapia dziecka autystycznego – sukcesem w nawiązaniu kontaktów społecznych”.	Brak wymaganych załączników.
22.	Chrześcijańskie Stowarzyszenie Osób Niepełnosprawnych, ich Rodzin i Przyjaciół OGNISKO, Kraków	„Wczesna pomoc – poradnictwo domowe – opieka nad małym dzieckiem o zaburzonym rozwoju”	Projekt zbyt lokalny obejmuje jedynie miasto Kraków.

Wydarzenia

Lp.	Nazwa organizacji	Tytuł projektu	Powód odrzucenia
23.	Polskie Stowarzyszenie Na Rzecz Osób z Upośledzeniem Umysłowym, Koło w Jabłonce	Kontynuacja działań z zakresu pomocy społecznej na rzecz osób niepełnosprawnych w środowisku wiejskim i wspieranie ich rodzin.	Projekt niezgodny z zadaniami, oferta sporządzona wadliwie (kosztorys), brak wymaganych załączników.
24.	Fundacja im. Brata Alberta, Zarząd Regionalny Chrzanów	V Wojewódzkie Spotkania Integracyjne Osób Niepełnosprawnych.	Zadanie już zrealizowane.
25.	Towarzystwo Przyjaciół Dzieci, Zarząd Miejski Tarnów	„Czekam na Ciebie” – organizacja wolontariatu.	Projekt niezgodny z zadaniami, brak wymaganych załączników.
26.	Koło Pomocy Dzieciom po Porażeniu Mózgowym RAZEM, Tarnów	Ogólnopolska Konferencja nt. „Świat dziecka i młodzieży niepełnosprawnej – Nadzieje i Rozterki”	Projekt niezgodny z zadaniami.
27.	Stowarzyszenie „Scena Moliere”, Kraków	Promocja możliwości pracy dla osób niewidomych – pokazy masażu leczniczego, koncert gitarowy Sebastiana Kowalczyka ucznia Medycznego Studium Masażu Leczniczego.	Projekt niezgodny z zadaniami.
28.	Stowarzyszenie Wspomagania Osób Niepełnosprawnych „Kolonja” w Harbutowicach	Spotkania Integracyjne 2002	Brak wymaganych załączników.
29.	Polski Związek Niewidomych, Okręg Małopolski, Kraków	„Prowadzenie zajęć z zakresu orientacji w przestrzeni w miejscu zamieszkania inwalidy wzroku”	Projekt niezgodny z zadaniami.
30.	Polski Związek Niewidomych, Okręg Małopolski, Kraków	„Propagowanie czytelnictwa wśród niewidomych i słabo widzących”	Projekt niezgodny z zadaniami.
31.	Polski Związek Niewidomych, Okręg Małopolski, Kraków	Poszerzenie biblioteki książki mówionej.	Projekt niezgodny z zadaniami.
32.	Stowarzyszenie Ochrony Zdrowia Psychicznego „Nadzieja”, Oświęcim	Konkurs amatorskich filmów video „Życie Środowiskowych Domów Samopomocy działających na terenie województwa małopolskiego”	Brak wymaganych załączników.
33.	ARKA Poradnia Specjalistyczna, Telefon Zaufania 987, Zarząd Główny Tarnów	Szkolenie warsztatowe wolontariuszy ośrodków pomocowych.	Projekt niezgodny z zadaniami, zbyt lokalny.

34.	Oświęcimskie Stowarzyszenie Trzeźwości „Klub Abstynent” Oświęcim	Wspieranie działalności środowisk trzeźwociowych.	Projekt zbyt lokalny.
35.	Stowarzyszenie „Abstynencja”, Oświęcim	Promowanie modelu rodziny zdrowej społecznie i wspieranie działalności środowisk trzeźwociowych.	Brak wymaganych załączników.
36.	Stowarzyszenie Osób Specjalnej Troski „Promyki”, Limanowa	Świetlica integracyjna w połączeniu z hipoterapią.	Projekt niezgodny z zadaniami, brak załączników.
37.	Stowarzyszenie Trzeźwociowe „Nadzieja”, Szczucin	Świetlica twórczo-terapeutyczna – wspieranie działalności środowisk trzeźwociowych.	Projekt zbyt lokalny.
38.	Związek Harcerstwa Rzeczypospolitej, Okręg Małopolski, Kraków	Lekarstwo na samotność – Harcerska Akcja Pomocy Osobom Starszym	Oferata sporządzona wadliwie – kosztorys niespójny z projektem.
39.	Towarzystwo Przyjaciół Dzieci, Zarząd Rejonowy w Wadowicach	Środowiskowe Ognisko Wychowawcze przy TPD w Wadowicach.	Projekt niezgodny z zadaniami, program zbyt lokalny – jedynie gminny, brak wymaganych załączników.
40.	Polski Związek Emerytów, Rencistów i Inwalidów, Zarząd Rejonowy z siedzibą w Chrzanowie	Organizacja czasu wolnego – promowanie i wspieranie aktywności twórczej osób starszych.	Oferata sporządzona wadliwie (kosztorys).
41.	Chelmeckie Stowarzyszenie Trzeźwości Klub „Paprotnik”, Chelmek	Bez nazwy – wspieranie środowisk trzeźwociowych, promowanie modelu rodziny zdrowej bez nałogów, uświadamianie społeczeństwa, młodzieży o zagrożeniach choroby alkoholowej.	Brak wymaganych załączników.
42.	Stowarzyszenie na Rzecz Osób Niepełnosprawnych RODZINA, Gorlice	II Spotkania Artystyczna Osób Niepełnosprawnych	Brak wymaganych załączników.
43.	Libiąskie Centrum Kultury, Libiąż	Libiąskie Spotkania Integracyjne.	Gminna instytucja kultury.
44.	Ogólnopolski Związek Inwalidów Narządu Ruchu, Kraków	Domowe poradnictwo prawne i rehabilitacja społeczna osób niepełnosprawnych i starszych.	Projekt niezgodny z zadaniami.
45.	Konwent OO. Bonifratrów, Konary Zielona	Organizacja wyjazdu rekreacyjno-aktywizującego dla osób starszych.	Brak wymaganych załączników (sprawozdania merytorycznego).
46.	Stowarzyszenie Wspólnota Świętego Brata Alberta „Chleb i Światło”, Kraków	Rzecznik praw bezdomnego.	Projekt niezgodny z zadaniami.
47.	Krakowskie Forum Organizacji Socjalnych KraFOS, Kraków	„Akcja człowiek”	Projekt niezgodny z zadaniami.

Wydarzenia

Lp.	Nazwa organizacji	Tytuł projektu	Powód odrzucenia
48.	Stowarzyszenie na Rzecz Osób Niepełnosprawnych im. Jana Pawła II, Tymbark	Rehabilitacja i terapia dzieci niepełnosprawnych celem uczestniczenia w życiu społecznym	Projekt niezgodny z zadaniami.
49.	Stowarzyszenie „Dom Fides”, Malbork	Punkt konsultacyjny dla osób uzależnionych w Krakowie.	Projekt niezgodny z zadaniami.
50.	Polski Związek Głuchych, Oddział Małopolski, Kraków	„Niesłyszący w życiu naszego miasta”. Diagnoza niedosłuchu i opieka oraz przystosowanie osób niesłyszących do aktywnego działania i rozwoju swojej osobowości.	Projekt niezgodny z zadaniami.
51.	Oddział Podhalański Polskiego Towarzystwa Stwardnienia Rozsianego, Zakopane	Poprawa warunków życia społecznego i zawodowego osób niepełnosprawnych na lata 2001–2005.	Projekt niezgodny z kryteriami – zakupy inwestycyjne, niezgodny z zadaniami, niekompletne załączniki.
52.	Fundacja „Uwolnienie”, Łódź	Interwencja kryzysowa dla ofiar przemocy domowej.	Projekt niezgodny z kryteriami – zakupy inwestycyjne, remont.

Program socjoterapeutyczno-wychowawczy Stowarzyszenia na Rzecz Profilaktyki Społecznej „Arche”

Prezentacje

Od stycznia 2002 roku został uruchomiony na terenie gminy Wieliczka program świetlic socjoterapeutyczno-wychowawczych. Program obejmuje swym zasięgiem szkoły podstawowe wsi znajdujących się na terenie gminy. W szkołach tych zorganizowane zostały darmowe świetlice przeznaczone dla dzieci żyjących w rodzinach, które nie są w stanie zadbać o właściwy rozwój dzieci. Na przeszkodzie staje najczęściej uzależnienie od alkoholu u jednego, ale też i u dwojga rodziców, przemoc fizyczna lub emocjonalna, lub prawdziwe ubóstwo. Niestety zdarza się i tak, że wszystkie opisane wyżej symptomy występują równocześnie.

Lokalizacja miejscowości do których adresowany jest program sprzyja rozwojowi opisanych zjawisk, a równocześnie stoi na przeszkodzie wszelkim oddziaływaniom profilaktyczno – resocjalizacyjnym. W wioskach nie ma psychologa, pomocy społecznej, a zamknięte środowisko akceptuje taki stan rzeczy.

Dzięki inicjatywie Stowarzyszenia na Rzecz Profilaktyki Społecznej „Arche”, w szkołach podstawowych w Dobranowicach, Golkowicach, Mietniowie, Podstolicach, Raciborsku, Sierczy i Wielicze utworzone zostały świetlice skupiające dzieci potrzebujące pomocy i wsparcia w procesie wychowawczym. Obecnie pod opieką stowarzyszenia znajduje się 120 dzieci. Zadaniem osób prowadzących jest zapewnienie dzieciom poczucia bezpieczeństwa, wyposażenia ich we właściwe wzorce zachowań i ofiarowania im choć przez chwilę miłości i ciepła, którego nie doświadczają w domu. W ramach świetlic prowadzone są również zajęcia wyrównawcze

dla osób mających problemy z nauką, edukacyjne i wspomagające w rozwoju posiadanych przez dzieci zdolności.

Oddziaływaniami terapeutycznymi objęci są również rodzice, dzięki współpracy z którymi możliwa jest rzeczywista poprawa warunków wychowawczych i socjalnych naszych podopiecznych. Ponieważ program jest realizowany zaledwie od stycznia, praca z rodzicami nie jest jeszcze stałym elementem działalności każdej świetlicy. Powodem są zbyt niskie nakłady budżetowe przeznaczone na prowadzenie świetlic.

Każde dziecko przychodzące na świetlicę otrzymuje drożdżówkę i kubek ciepłej herbaty. Dzięki hojności firmy „Makro” dzieci mają również bloki, farby i kredki, co umożliwia zorganizowanie wielu interesujących zajęć. Niestety tegoroczne wydatki gminy mogą zdeterminować istnienie świetlic w roku przyszłym. Bieżące potrzeby bliskie są zwycięstwa nad pracą z dziećmi, które nie zawsze mają do kogo zwrócić się o pomoc.

Dlatego zwracamy się z prośbą o wsparcie finansowe lub rzeczowe do każdej osoby oraz instytucji, dla której los bliźnich nie jest obojętny. Nasze dzieci potrzebują ubrań, podręczników szkolnych oraz innych materiałów pomocnych w pracy terapeutycznej.

Każda świetlica poszukuje patrona, który chciałby pomóc tym, którzy naprawdę tego potrzebują. Dzieci potrafią naprawdę docenić i podziękować osobom, które okażą akt dobrej woli.

*Opracowanie: Katarzyna Czaczur
Stowarzyszenie na Rzecz
Profilaktyki Społecznej „Arche”*

Problemy społeczne w województwie małopolskim

W ramach corocznie opracowywanej przez ROPS diagnozy problemów społecznych w województwie małopolskim, gromadzimy dane na temat świadczeń realizowanych w pomocy społecznej, kadry pomocy społecznej i instytucji pomocowych, współpracując w tym względzie z jednostkami organizacyjnymi pomocy społecznej – ośrodkami pomocy społecznej, powiatowymi centrami pomocy rodzinie, służbami wojewody. Gromadząc informacje o poziomie bezrobocia w województwie, patologiach społecznych, tendencjach demograficznych korzystamy z dostępnych statystyk publikowanych przez Wojewódzki Urząd Pracy, Główny Urząd Statystyczny, Urząd Statystyczny w Krakowie czy opracowywanych specjalnie przez Komendę Wojewódzką Policji w Krakowie.

Na podstawie opracowanych danych przygotowujemy są raporty o sytuacji społecznej w Małopolsce. W celu ukazania syntetycznego obrazu problemów społecznych w poszczególnych powiatach województwa małopolskiego podsumowaniem raportów, jest corocznie konstruowany syntetyczny wskaźnik problemów.

Opracowywany wskaźnik, oparty jest na danych z subiektywnie wybranych i uznanych jako znaczące czterech dziedzin społecznych:

- Pomoc społeczna – odsetek osób objętych pomocą społeczną,
  - Bezrobocie – stopa bezrobocia,
  - Patologie społeczne – przestępczość nieletnich,
  - Procesy demograficzne – odsetek osób w wieku tzw. poprodukcyjnym.
- Dane wyjściowe oraz przypisana im punktacja, lokująca powiaty na kolej-

nych stopniach skonstruowanej skali wskaźnika znajdują się w prezentowanych poniżej zestawieniach tabelarycznych oraz mapach problemów społecznych. Poniżej prezentujemy również sumaryczny wynik dokonanej analizy oraz komentarz.

W 2001 roku w województwie małopolskim, spełniając kryteria określone w ustawie o pomocy społecznej, skorzystało z pomocy 116 446 rodzin, z czego 56,4% (65 676) rodzin wiejskich. Łączna liczba osób w rodzinach pozostających w kręgu pomocy społecznej stanowi 433 831, czyli 13,4% wszystkich mieszkańców Małopolski. Odsetek osób korzystających ze wsparcia pomocy społecznej w stosunku do liczby mieszkańców jest jednak znacznie zróżnicowany terytorialnie i waha się od 6,5% w Krakowie do 27,1% w powiecie nowosądeckim ziemskim i 23,4% w powiecie limanowskim. Do powiatów o relatywnie niskiej liczbie klientów pomocy społecznej, oprócz wspomnianego Krakowa, możemy zaliczyć również powiaty: krakowski ziemski (8,7%), chrzanowski (9,1%), olkuski (9,7%) oraz wadowicki i wielicki – odpowiednio 9,9% i 10,2%. Do powiatów o bardzo wysokim procencie korzystających ze wsparcia należą: w/w powiaty nowosądecki i limanowski oraz powiat tarnowski ziemski (21,8%) i gorlicki (21,6%).

Innym znaczącym problemem, którego wskaźniki liczbowe wykorzystano przy budowie oceny problemów społecznych w Małopolsce, jest bezrobocie. Stopa bezrobocia według stanu na dzień 31.12.2001 r. dla województwa wyniosła 14 przy ogólnopolskim wskaźniku

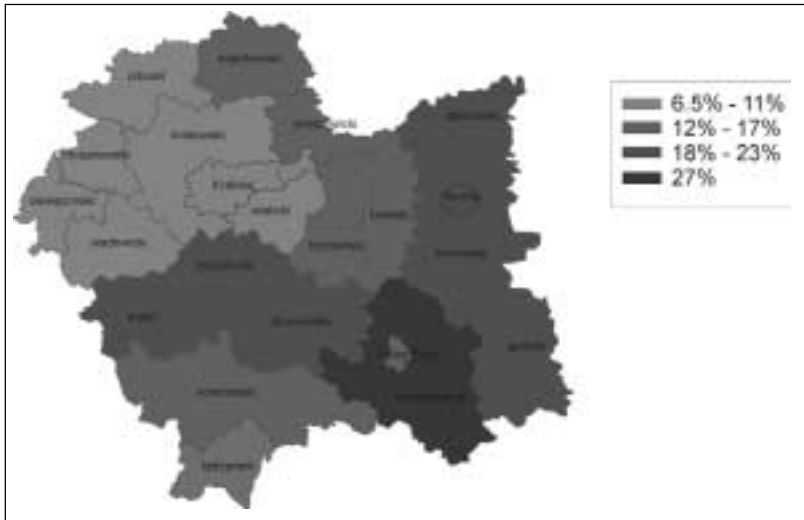

o wartości 17,4. W poszczególnych powiatach województwa małopolskiego występuje znaczne zróżnicowanie wysokości tego wskaźnika. Najniższe wskazania posiada stopa bezrobocia dla miasta Krakowa (8,1), powiatu miechowskiego (10,1) oraz powiatu tatrzańskiego i proszowickiego (10,2 i 10,3). Najwyższe wskazania stopa bezrobocia przyjęła w powiatach nowosądeckim ziemskim (22,6) oraz gorlickim (20,7), gdzie co piąta osoba aktywna zawodowo pozostaje bez pracy. Wysoką wartość stopa bezrobocia w 2001 roku przyjęła również w powiatach limanowskim (19,1), olkuskim (18,4), dąbrowskim (18,0) oraz powiatach chrzanowskim i oświęcimski (odpowiednio 17,3 i 17,2).

Kolejnym problemem społecznym, jaki został poddany diagnozie i wykorzystany do budowy syntetycznego wskaźnika problemów społecznych

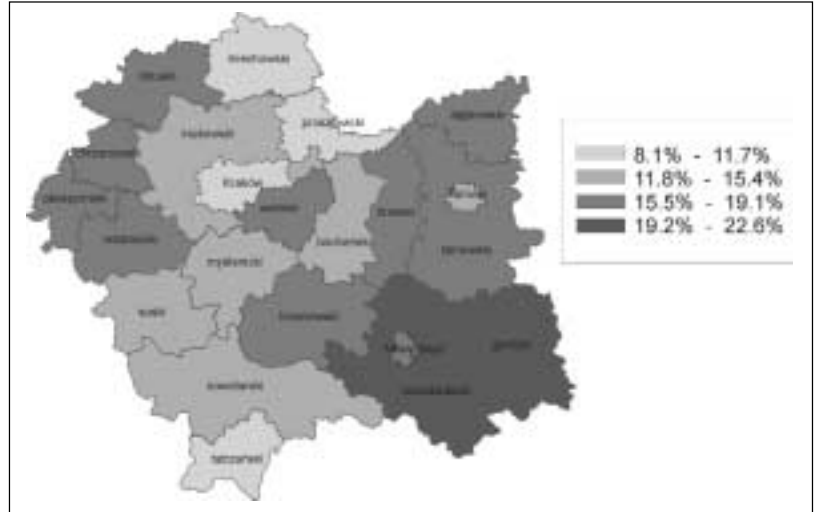
w Regionie ze względu na jego społeczne znaczenie, była przestępczość nieletnich. W 2001 roku w województwie małopolskim zanotowano ogółem 5 407 tego rodzaju przestępstw. Nieletni przestępcy stanowili grupę 2 890 osób. Nieletni sprawcy przestępstw stanowili w omawianym okresie 9,4% ogółu sprawców przestępstw.

Największy odsetek przestępstw popełnionych przez nieletnich w stosunku do ogółu przestępstw zanotowano w 2001 roku w powiatach: bocheńskim (31,0%), dąbrowskim (15,5%), wielickim (13,4%) oraz brzeskim (12,9%). Najmniejszy udział w policyjnych statystykach młodociani przestępcy mieli w powiatach: miechowskim (1,3%) proszowickim (2,4%), nowotarskim (2,5%) oraz gorlickim (2,9%). Należy jednak pamiętać, iż publikowane wskaźniki przestępczości nieletnich są ściśle związane z wykrywalnością.

Osoby objęte pomocą społeczną w odsetkach ogółu ludności

Warto wiedzieć

Stopa bezrobocia

Przestępczość nieletnich

Ilość ludności w wieku poprodukcyjnym w odsetkach ogółu ludności

Źródło: Opracowanie własne na podstawie – Sprawozdanie MPIPS-03 I–XII 2001 r.; „Ludność, ruch naturalny i migracje w województwie małopolskim”, Urząd Statystyczny w Krakowie, Kraków 2002; „Biuletyn Nr 4/2001” Wojewódzki Urząd Pracy w Krakowie; dane Komendy Wojewódzkiej Policji w Krakowie.

Województwo małopolskie zamieszkuje 3 240 901 mln osób, z czego 14,9% (483 666 tysięcy) to ludzie w wieku poprodukcyjnym (kobiety powyżej 60 roku życia oraz mężczyźni powyżej 65 roku życia). Obecnie najwyższy odsetek seniorów występuje w powiatach miechowskim (19,5%), proszowickim (17,0%) oraz grodzkim krakowskim (16,7%). Do powiatów demograficznie „najmłodszych” zalicza się: Nowy Sącz (12,4%), powiat nowosądecki ziemski (12,7%), nowotarski (13,0%), myślenicki (13,1%) oraz limanowski (13,3%).

Na podstawie oceny danych dotyczących wyżej wymienionych dziedzin, każdemu powiatowi, w zależności od wartości danych, przyporządkowano określoną ilość punktów. Najwięcej

punktów (maksimum 22–22 powiaty, w ramach jednej dziedziny) otrzymały powiaty, w których sytuacja była najmniej korzystna. Większa ilość punktów oznacza zatem wyższy poziom danego problemu społecznego. Suma punktów z wszystkich czterech dziedzin dała wartość wskaźnika poziomu problemów społecznych na danym terenie.

W wyniku tej operacji otrzymano skalę, na której szczycie znalazł się (jak i w roku ubiegłym) powiat dąbrowski (65 punktów), dalej kolejno nowosądecki ziemski – 56 punktów i tarnowski – 55 punktów oraz powiaty gorlicki – 53 punkty i limanowski 52 punkty, które w roku ubiegłym również zajmowały wysokie miejsca na skali.

Tabela 1. Wskaźniki problemów społecznych w województwie małopolskim (2001 r.)

POWIAT	stopa bezrobocia	pkt.	ludność w wieku poprodukcyjnym*	pkt.	klienci pomocy społecznej**	pkt.	przestępczość nieletnich***	pkt.
Bocheński	13,8	9	14,0%	6	13,8%	10	66,0	22
Brzeski	15,9	12	14,2%	7	15,3%	12	32,4	19
Chrzanowski	17,3	16	15,4%	14	9,1%	3	19,4	16
Dąbrowski	18,0	17	15,1%	12	17,6%	15	49,5	21
Gorlicki	20,7	20	14,6%	8	21,6%	18	6,1	7
Krakowski	13,2	7	15,4%	14	8,7%	2	10,3	11
Limanowski	19,1	19	13,3%	5	23,4%	20	6,4	8
Myslenicki	14,1	10	13,1%	4	18,6%	16	5,1	6
Miechowski	10,1	2	19,5%	17	13,0%	9	2,5	4
Nowosądecki	22,6	21	12,7%	2	27,1%	21	10,5	12
Nowotarski	13,6	8	13,0%	3	15,8%	13	5,1	6
Olkuski	18,4	18	15,2%	13	9,7%	4	7,5	9
Oświęcimski	17,2	15	14,8%	10	10,4%	7	16,9	15
Proszowicki	10,3	4	17,0%	16	13,0%	9	4,7	5
Suski	12,3	5	15,1%	12	19,1%	17	11,3	13
Tarnowski	16,5	14	14,6%	8	21,8%	19	12,0	14
Tatrzański	10,2	3	15,0%	11	11,0%	8	25,7	18
Wadowicki	15,6	11	14,0%	6	9,9%	5	8,2	10
Wielicki	15,9	12	14,7%	9	10,2%	6	33,7	20
Kraków	8,1	1	16,7%	15	6,5%	1	21,7	17
Nowy Sącz	16,2	13	12,4%	1	14,2%	11	10,5	12
Tarnów	12,5	6	14,2	7	16,9%	14	12,0	14

Większa ilość punktów oznacza wyższy poziom danego problemu społecznego.

* kobiety wieku 60 lat i więcej, mężczyźni w wieku 65 lat i więcej, ** odsetek liczby osób w rodzinach świadczeniobiorców OPS w liczbie ludności danego terenu, *** wskaźnik na 10 000 ludności

Źródło: Opracowanie własne na podstawie – Sprawozdanie MPIPS-03 I–XII 2001 r.; „Ludność, ruch naturalny i migracje w województwie małopolskim”, Urząd Statystyczny w Krakowie, Kraków 2002; „Biuletyn Nr 4/2001” Wojewódzki Urząd Pracy w Krakowie; dane Komendy Wojewódzkiej Policji w Krakowie.

Tabela 2. Sumaryczny wskaźnik problemów społecznych w województwie małopolskim (2001 r.)

POWIAT	SUMA PUNKTÓW (wartość wskaźnika)
Bocheński	47
Brzeski	50
Chrzanowski	49
Dąbrowski	65
Gorlicki	53
Krakowski	34
Limanowski	52
Myślenicki	36
Miechowski	32
Nowosądecki	56
Nowotarski	30
Olkuski	44
Oświęcimski	47
Proszowicki	34
Suski	47
Tarnowski	55
Tatrzański	40
Wadowicki	32
Wielicki	47
Kraków	34
Nowy Sącz	37
Tarnów	41

Warto wiedzieć

Według skonstruowanego wskaźnika najkorzystniejsza sytuacja zanotowana została w 2001 roku w powiatach: nowotarskim – wartość wskaźnika 30 punktów, wadowickim i miechowskim – po 32 punkty, Krakowie – 34 punkty oraz jego okolicach – powiat

krakowski ziemski i powiat proszowicki również po 34 punkty. Jest to również układ zbliżony do uzyskanego w roku poprzednim.

Terytorialną koncentrację problemów społecznych w województwie ilustruje prezentowana poniżej mapa.

Poziom problemów społecznych w powiatach województwa małopolskiego w 2001 roku

Źródło: Opracowanie własne na podstawie – Sprawozdanie MPIPS-03 I–XII 2001 r.; „Ludność, ruch naturalny i migracje w województwie małopolskim”, Urząd Statystyczny w Krakowie, Kraków 2002; „Biuletyn Nr 4/2001” Wojewódzki Urząd Pracy w Krakowie; dane Komendy Wojewódzkiej Policji w Krakowie.

Opracowanie: Małgorzata Szlązak
ROPS

Profilaktyka i rozwiązywanie problemów alkoholowych – Raport (cz. II)

1. DZIAŁANIA PREWENCYJNE

Sposobem reagowania na niepożądane zjawiska społeczne jest profilaktyka, rozumiana jako zmniejszanie ryzyka substancji psychoaktywnych oraz związanych z ich używaniem problemów, poprzez niedopuszczenie do rozprzestrzeniania się owych zjawisk (*Sierosławski, Świątkiewicz 2002*). Ponieważ zakres profilaktyki jest bardzo szeroki, dotyczy więc osób używających substancji psychoaktywnych ale i tych, które są z nimi w jakimś stopniu powiązane.

W kontekście nadużywania alkoholu, obok działań skierowanych do grup wysokiego ryzyka występowania szkód, niezmiernie ważną grupę tworzą osoby w różnym stopniu narażone na przejawy zachowań ryzykownych takich jak spożywanie alkoholu. W przeważającej części dotyczy to osób młodych, dlatego terenem oddziaływań związanych z promocją zdrowego stylu życia i opóźnieniem wieku inicjacji alkoholowej jest przede wszystkim szkoła.

W województwie małopolskim w ubiegłym roku ponad 12% młodzieży brało udział w szkolnych i pozaszkolnych programach profilaktycznych, finansowanych z budżetów gmin. W programach brali udział również rodzice około 11% młodzieży zaangażowanej w program (*dane pochodzące z gminnych sprawozdań z realizacji ustawy o wychowaniu w trzeźwości (...) nadesłane przez Pełnomocników Zarządów Gmin d/s Rozwiązywania Problemów Alkoholowych*). Najwięcej młodzieży z powiatów M. Kraków, wadowicki i tarnowski brało udział w programach

szkolnych, w środowiskowych natomiast przoduje powiat chrzanowski i tarnowski (tabela 1.).

Najczęściej były realizowane: *Drugi Elementarz czyli Program Siedmiu Kroków, Noe, Spójrz Inaczej*. Pojawiały się również inne programy, które jednak nie są programami autorskimi zatwierdzonymi przez Kuratorium Oświaty i ich stosowanie budzi wiele wątpliwości.

W sytuacji zdiagnozowania ryzyka wystąpienia szkód spowodowanych używaniem alkoholu w najbliższym środowisku dziecka, podejmowane jest szereg działań interwencyjno-profilaktycznych, które realizują poradnie i świetlice socjoterapeutyczne (tabela 2.).

Najbardziej zaawansowany poziom działań profilaktycznych adresowany jest do tzw. grup wysokiego ryzyka. Obejmuje ona szereg szeroki wachlarz działań terapeutyczno-rehabilitacyjnych, których celem jest przeciwdziałanie pogłębianiu się procesu chorobowego i ponowna socjalizacja uzależnionych osób. Realizowana jest przez wykwalifikowanych specjalistów (lekarzy, terapeutów, psychologów, pracowników socjalnych) na terenie ośrodków i poradni odwykowych, szpitali, zakładów karnych, placówek wychowawczych i resocjalizacyjnych.

2. SYSTEM POMOCY OSOBOM UZALEŻNIONYM

W Małopolsce istnieje niewiele specjalistycznych placówek leczenia odwykowego. Najbardziej znane znajdują się w Krakowie (w ostatnim roku powstały tylko dwie Centrum Terapii Uzależnień oraz Poradnia Terapii Uzależnień)

Tabela 1. Liczba młodzieży wychowawców i rodziców uczestniczących w szkolnych i pozaszkolnych programach profilaktycznych

Powiat	Programy szkolne			Programy środowiskowe		
	Liczba młodzieży	Liczba wychowawców	Liczba rodziców	Liczba młodzieży	Liczba wychowawców	Liczba rodziców
bocheński	1320	53	0	300	8	30
brzeski	2447	148	150	148	23	22
chrzanowski	1950	40	486	4180	96	165
dąbrowski	1398	113	130	104	8	0
gorlicki	1005	40	230	465	25	28
krakowski	6815	239	415	730	52	15
Kraków	12000	600	0	0	49	0
limanowski	1566	108	186	110	7	0
miechowski	1654	62	805	1824	32	261
myślenicki	2186	205	308	1422	193	190
nowosądecki	4975	218	903	560	32	200
nowotarski	3578	339	1064	1620	110	30
Nowy Sącz	4156	0	0	2197	0	0
olkuski	2500	105	95	0	0	0
oświęcimski	3612	579	517	318	41	14
proszowicki	549	42	39	51	4	0
suski	1917	130	516	1152	48	38
tarnowski	5409	190	175	3717	99	21
tatrzański	1626	232	220	132	22	12
wadowicki	6487	191	294	1559	50	29
wielicki	1788	97	222	0	51	8

Źródło: opracowanie własne na podstawie danych nadesłanych przez Pełnomocników Zarządów Gmin ds. Rozwiązywania Problemów Alkoholowych

Tabela 2. Liczba dzieci i wychowawców uczestniczących w zajęciach prowadzonych w świetlicach z programem socjoterapeutycznym i opiekuńczo-wychowawczym

Powiat	Świetlice z programem socjoterapeutycznym		Świetlice z programem opiekuńczo wychowawczym	
	Liczba dzieci	Liczba wychowawców	Liczba dzieci	Liczba wychowawców
bocheński	3	0	64	6
brzeski	0	0	411	22
chrzanowski	175	13	440	19
dąbrowski	25	3	90	5
gorlicki	583	27	443	25
krakowski	469	69	1109	47
Kraków	653	16	426	33
limanowski	0	0	725	18
miechowski	630	7	499	36
myślenicki	391	10	354	42
nowosądecki	243	39	980	72
nowotarski	53	2	1814	114
Nowy Sącz	40	4	80	12
olkuski	62	12	25	2
oświęcimski	190	16	414	27
proszowicki	124	69	351	23
suski	287	107	908	32
tarnowski	52	3	447	19
tatrzański	999	60	589	29
wadowicki	1200	16	298	9
wielicki	45	12	70	3

Źródło: opracowanie własne na podstawie danych nadesłanych przez Pełnomocników Zarządów Gmin ds. Rozwiązywania Problemów Alkoholowych

W wielu miejscowościach funkcjonują telefony zaufania i punkty konsultacyjne (w tym dla ofiar przemocy w rodzinie) organizowane w ramach kompetencji gmin. Ponadto niezmiernie ważną rolę w systemie pomocy stanowią grupy wsparcia. Najbardziej znane to: Wspólnota Anonimowych Alkoholików, Grupy Rodzinne Al-Anon i Alateen oraz Kluby Abstynenta. Wyróżniają się szczególnym sposobem traktowania uzależnienia, koncentrując się na akceptacji problemu i stworzeniu nowego sposobu życia, zapewniając swoim członkom emocjonalne i społeczne wsparcie.

Wydaje się, że miejscami w których system pomocy jest najmniej rozbudo-

wany są regiony: tatrzański, limanowski, proszowski, bocheński, wielicki, miechowski, olkuski oraz miasto N. Sącz (wykres 5). Trzeba jednak wziąć pod uwagę fakt, że nie dysponujemy pełnymi informacjami o stanie prowadzonej działalności w całym województwie. Jak widać na mapie, najbardziej kompleksowy system pomocy osobom uzależnionym istnieje w powiecie wadowickim.

3. TERAPIA W SYSTEMIE PENITENCJARNYM

Dla osób odbywających karę pozbawienia wolności funkcjonują na terenie województwa specjalne oddziały

Wykres 3. System pomocy osobom uzależnionym – zasoby instytucjonalne (lecznictwo odwykowe, grupy samopomocowe, telefony zaufania i punkty konsultacyjne dla uzależnionych i ofiar przemocy)

Źródło: opracowanie własne na podstawie danych nadesłanych przez Pełnomocników Zarządów Gmin ds. Rozwiązywania Problemów Alkoholowych

Warto wiedzieć

terapeutyczne w zakładach karnych w Nowym Wiśniczu i areszcie śledczym w Krakowie-Podgórze. W pierwszej z wymienionych placówek jest prowadzona terapia dla skazanych recydywistów, w 2001 roku Podstawowy Program Terapii ukończyło 117 skazanych (*dane pochodzące z Okręgowej Służby Więziennej*). Druga placówka przeznaczona jest dla skazanych odbywających karę po raz pierwszy oraz dla skazanych młodocianych, w ubiegłym roku cykl terapii ukończyło 111 osób. Program terapii w obydwu placówkach zakłada podmiotową rolę pacjenta i jego odpowiedzialność za efekty leczenia. Pacjent dokonuje autodiagnozy, rozpoznaje obszary destrukcji alkoholowej w swoim życiu, uczy się podstawowych umiejętności potrzebnych do trzeźwego życia.

Jak podaje Okręgowy Inspektorat Służby Więziennej w Krakowie – ponad 70% skazanych ma poważne problemy z nadużywaniem alkoholu, podstawowy program terapii trwa min. 3 miesiące, a czas oczekiwania na miejsce na oddziale wynosi średnio 12 miesięcy.

4. DZIAŁALNOŚĆ PROFILAKTYCZNA NA POZIOMIE GMINY

Za realizację ustawowych zadań w/z profilaktyki i rozwiązywania problemów w postaci gminnego programu profilaktycznego odpowiada w większości gmin pełnomocnik zarządu gminy d/s rozwiązywania problemów alkoholowych lub powołany przez zarząd gminy koordynator. Zdarza się też sporadycznie, że funkcję tę pełnią inne osoby zatrudnione w urzędzie gminy.

W większości gmin województwa małopolskiego działają gminne komisje rozwiązywania problemów alkoholowych. Ich zadaniem jest orzekanie

o zastosowaniu wobec osoby uzależnionej leczenia w zakładzie lecznictwa odwykowego oraz podejmowanie interwencji w związku z naruszeniem przepisów ustawy o wychowaniu w trzeźwości (...) w zakresie reklamy oraz sprzedaży napojów alkoholowych osobom nieletnim lub nietrzeźwym. W ubiegłym roku podjętych zostało ok. 45 takich interwencji, w tym skierowano 11 wniosków do sądu w sprawie o naruszenie przepisów ustawy, a 4 z nich zostały orzeczone (*dane pochodzące z gminnych sprawozdań z realizacji ustawy o wychowaniu w trzeźwości (...) nadesłane przez Pełnomocników Zarządów Gmin d/s Rozwiązywania Problemów Alkoholowych*). Ponadto gminy podjęły 24 decyzje w sprawie cofnięcia zezwolenia na sprzedaż napojów alkoholowych.

PODSUMOWANIE

Powyższe rozważania dowodzą, że problemy alkoholowe na terenie województwa małopolskiego są szczególnie istotne. Obok zdiagnozowanej grupy osób objętych profesjonalną terapią funkcjonują grupy, które potrzebują fachowej pomocy specjalistów. Zasoby instytucjonalne lecznictwa odwykowego nie zaspokajają rzeczywistych potrzeb mieszkańców wielu regionów województwa. Stąd wielomiesięczny czasem okres oczekiwania na miejsce w oddziale odwykowym. Dotyczy to głównie osób zobowiązanych do podjęcia leczenia wyrokiem sądu a więc tych, u których proces chorobowy jest w bardzo zaawansowanym stadium.

Gminne programy profilaktyczne rzadko konstruowane są w oparciu o rzetelną diagnozę, skutkiem czego środki finansowe nie są wydawane zgodnie z przeznaczeniem lub ograniczają się do finansowania działań edukacyjnych

skierowanych do młodzieży i pedagogów. Badania przeprowadzone przez ROPS wśród uczniów szkół średnich wykazały, że zajęcia profilaktyczne przeprowadzane w szkołach w znikomym stopniu wpływają na decyzję o przyjęciu środków psychoaktywnych, co więcej nie podnoszą również poziomu wiedzy w zakresie uzależnień. Niepokojący jest również fakt, że realizowane w wielu szkołach programy nie uzyskały formalnej akceptacji Kuratorium Oświaty.

W dalszym ciągu bardzo zaniedbaną sferą, a niezmiernie ważną z punktu widzenia poruszanych problemów są programy wczesnej interwencji. Tylko w 11 gminach województwa przeszkolono pracowników służby zdrowia w tym zakresie.

Na terenie całego województwa istnieje pilna potrzeba podniesienia jakości i skuteczności działań profilaktyczno-prewencyjnych poprzez zintegrowanie działań służb i instytucji.

- Owe działania powinny zmierzać do:
- opracowania lokalnych strategii profilaktycznych na podstawie kompleksowej diagnozy oraz analizy zasobów kadrowo-instytucjonalnych
  - budowania szerokich koalicji łączących przedstawicieli różnych instytu-

cji zaangażowanych w działalność społeczną na rzecz przeciwdziałania przemocy

- inicjowania powoływania nowych placówek leczenia odwykowego, zwłaszcza w regionach najbardziej pod tym względem zaniedbanych
- wspierania ruchów trzeźwościowych
- wdrażania metod krótkiej diagnozy i wczesnej interwencji poprzez szkolenia wybranych grup zawodowych, zwł. służby zdrowia
- podjęcia starań o dofinansowanie działań profilaktycznych ze środków zewnętrznych
- podjęcia współpracy z dyrektorami szkół w celu monitorowania przeprowadzanych w programów profilaktycznych
- optymalnego wykorzystania środków finansowych zgodnie z założonymi celami

*Opracowanie: Katarzyna Bielczyk
ROPS*

Literatura:

Praca zbiorowa pod red. Świątkiewicz G. 2002. Profilaktyka w środowisku lokalnym. Krajowe Biuro ds. Przeciwdziałania Narkomanii, Warszawa

NOWE AKTY PRAWNE

Dz. U. 02.110.968

USTAWA

z dnia 17 czerwca 1966 r.

o postępowaniu egzekucyjnym w administracji.

(tekst jednolity)

Dz. U. 02.103.930

ROZPORZĄDZENIE

MINISTRA SPRAW WEWNĘTRZNYCH I ADMINISTRACJI

z dnia 26 czerwca 2002 r.

zmieniające rozporządzenie w sprawie wykazu miejscowości dotkniętych powodzią oraz miejscowości, na których obszarze wystąpiły osuwiska ziemne lub huragany.

Dz. U. 02.101.926

USTAWA

z dnia 29 sierpnia 1997 r.

o ochronie danych osobowych.

(tekst jednolity)

Dz. U. 02.100.923

WYROK

TRYBUNAŁU KONSTYTUCYJNEGO

z dnia 25 czerwca 2002 r.

sygn. akt K. 45/01.

Dz. U. 02.96.844

ROZPORZĄDZENIE

RADY MINISTRÓW

z dnia 25 czerwca 2002 r.

w sprawie sposobu i trybu współdziałania organów kontroli skarbowej oraz inspektorów i pracowników z organami administracji rządowej i samorządowej oraz innymi państwowymi, gminnymi, powiatowymi i wojewódzkimi jednostkami organizacyjnymi

Dz. U. 02.96.861

ROZPORZĄDZENIE

MINISTRA PRACY I POLITYKI SPOŁECZNEJ

z dnia 25 czerwca 2002 r.

w sprawie określenia rodzajów zadań powiatu, które mogą być finansowane ze środków Państwowego Funduszu Rehabilitacji Osób Niepełnosprawnych.

Warto wiedzieć

Spis treści:

1. *Wydarzenia... „Trzeźwymi Bądźcie” – II Małopolski Konkurs Plastyczny 2001/2002 – opracowanie Renata Chruściel MDK Fort 49 „Krzesławice”* 1
2. *Wydarzenia... Konferencja w Krakowie „Rozwiązywanie problemów osób starszych – polskie i europejskie systemy wsparcia” – opracowanie Małgorzata Szlązak ROPS* 3
3. *Wydarzenia... 1 października – Międzynarodowym Dniem Seniora – opracowanie Małgorzata Szlązak ROPS* 6
4. *Wydarzenia... Dotacje dla organizacji pozarządowych ‘2002* 9
5. *Prezentacje... Program socjoterapeutyczno-wychowawczy Stowarzyszenia na Rzecz Profilaktyki Społecznej „Arche” – opracowanie Katarzyna Czaczuń* 23
6. *Warto wiedzieć... Problemy społeczne w województwie małopolskim – opracowanie Małgorzata Szlązak ROPS* 24
7. *Warto wiedzieć... Profilaktyka i rozwiązywanie problemów alkoholowych – Raport (cz. II) – opracowanie Katarzyna Bielczyk ROPS* 31
8. *Warto wiedzieć... Nowe akty prawne* 37

Dwumiesięcznik **es.O.es**
redagowany jest przez pracowników
Regionalnego Ośrodka Polityki Społecznej w Krakowie

31-026 Kraków, ul. Radziwiłłowska 1
tel/fax (012) 430-29-73, 422-06-36
www.rops.krakow.pl
e-mail: biuro@rops.krakow.pl
e-mail **es.O.es**: esoes@poczta.fm

OKŁADKA:
praca Anny Kruczek lat 15 Gimnazjum w Tomicach
– nagrodzona w konkursie plastycznym „Trzeźwymi Bądźcie”

Wydawnictwo finansowane ze środków
Samorządu Województwa Małopolskiego

DRUK: P.Z.U. „DRUKMAR”
32-080 Zabierzów, ul. Rzemieślnicza 10